

Fjorten år i Tidsskriftet



Redaksjonelt

Helse og kultur, legerollen og informasjonsformidling avslutter en redaktørperiode

Å bevare autoriteten og øke aktualiteten var min målsetting for Tidsskriftet som nytilsatt redaktør i 1987 (1). I tillegg har ønsket om å øke bredden i innhold og interesseområder blitt sterkere i tiden som har gått. Det publiseres stadig flere artikler om helsepolitikk, økonomi, jus og etikk og andre fag som former legerollen i dagens samfunn.

En ny, upublisert leserundersøkelse fra høsten 2001 (77 % svar, 1147 respondenter) viser at Tidsskriftet har en sterk posisjon blant norske leger. Som i 1986 (2) er det mer enn tre av fire som har lest noe i alle eller nesten alle av de sist utkomne numre, og ni av ti synes Tidsskriftet gir mye verdifull informasjon. Andelen som synes Tidsskriftet er lettlest, har økt. Lesetiden har imidlertid gått ned. For 15 år siden svarte to av tre at de brukte mer enn en halvtime på hvert nummer. Nå svarer halvparten det samme. Lesing er i sin alminnelighet på retur i det norske samfunn, tidspresset er økende og de fleste får sjelden tid til å lese alt de har lyst til (3).

I min redaktørperiode er Tidsskriftet blitt ett blad med én helhetlig redaksjon, som har vokst både i omfang og i kompetanse. Det egenproduserte nyhets- og reportasjestoffet har økt betraktelig, og journalistiske virkemidler brukes langt mer enn før. Planlagte artikkelserier er blitt vanligere, nye faste spalter er kommet til, og det er blitt flere redaksjonelle kommentarer. Den grafiske utforming er endret flere ganger, og fullt farge-trykk gjennom hele bladet er blitt selvsagt.

Det mest gjennomgripende som har skjedd, er likevel Internett-publiseringsen. Tidsskriftets Internett-utgave er mer enn fem år gammel, og de to siste årene har Tidsskriftet foreligget fritt tilgjengelig i fulltekst på nettet. Et utskriftformat som er identisk med den trykte utgaven (PDF-format) og omfattende søkesystemer gjør www.tidsskriftet.no til en verdifull database som vokser ved hver utgivelse.

En særlig glede har det vært å få utvikle de spesielle påske-, sommer- og julenumrene. Større faglig og kulturell bredde enn ellers i året og vektlegging av medisinsk historie og litteratur har gjort Tidsskriftet interessant for nye lesergrupper. Sammen med jevnlig gløtt inn i utenomfaglige deler av legelivet, for eksempel gjennom spalten Livet er mer, og Øvind Larsens forsider med tilhørende kommentarer, markerer dette medisinske forankring i den humanistiske tradisjon.

I en tid der legene utsettes for sterkt press og mye kritikk, har det vært viktig å fremheve fagets positive sider. Balansegangen mellom skjønning og svartmaling kan være vanskelig. Forventninger er i seg selv med på å forme fremtiden, og Tidsskriftet må synliggjøre mulighetene, ikke bare problemene.

Dette avskjedsnummeret avspeiler flere av de emnene som har vært prioritert i min redaktørperiode:

Temaartiklene om *helse og kultur* (side 3600–19) handler om hvordan helseforventninger og sykdomsopplevelser formes av historien bak oss og samfunnet omkring oss. God legekunst forutsetter en forståelse av denne sammenhengen.

Legerollen, som egentlig består av mange ulike roller, endrer seg kontinuerlig. Tillit er fortsatt en forutsetning for utøvelse av legerketten (side 3617, 3621). Legers egen helse er av naturlig og åpenbar interesse for Tidsskriftets lesere (side 3504, 3527, 3533, 3640, 3638, 3660). På dette punktet er erfaringene fra denne redaktørstolen som fra redaktørstoler flest: Leserne ønsker å lese om seg selv, og om det som berører deres egne liv.

Informasjonsformidling er ikke bare noe Tidsskriftet utøver, men også noe vi omtaler (side 3509, 3515). Ny informasjonsteknologi påvirker legenes hverdag både i og utenfor kontoret. Men fortsatt holder den papirbaserte boken stand (side 3643, 3657). Utvikling av en norskspråklig fagterminologi har alltid vært viktig i Tidsskriftet.

I et blad som utkommer hver tiende dag og publiserer over tusen store og små artikler i året, er det summen av de mange budskap, tekster og illustrasjoner som skaper profilen. Helheten formes i et samspill mellom forfattere og lesere der redaktøren får lov å være dirigent. Det har vært et privilegium. Produksjonen er langt på vei et dugnadsprosjekt der et tresifret antall kolleger bidrar til hvert eneste nummer som forfattere, konsulenter eller på annen måte. «Tidsskriftet vårt» er en hedersbetegnelse. Min personlige hemmelighet har vært ambisjonen om å lage et tidsskrift slik jeg selv helst vil finne det i postkassen. Slik har redaktørrollen blitt en dobbelt glede. Dessuten, som min siste hilsen til leserne: Den som ikke kan glede seg selv, kan i hvert fall ikke glede andre!

Magne Nylenna

Tidsskriftet
Postboks 1152 Sentrum
0107 Oslo

Magne Nylenna (f. 1952) er spesialist i samfunnsmedisin. Fra 1.10. 1987 har han vært redaktør av Tidsskriftet. 1.1. 2002 blir han generalsekretær i Den norske lægeforening.

Litteratur

1. Nylenna M. Bevare autoriteten, øke aktualiteten. Tidsskr Nor Lægeforen 1988; 108: 1.
2. Nylenna M, Harlem O. «Tidsskriftet»s leserundersøkelse 1986. Tidsskr Nor Lægeforen 1986; 106: 2084–5.
3. Aasland OG, Nylenna M. «...at byde Dem et værdifuldt og underholdende Stof.» Tidsskr Nor Lægeforen 1999; 119: 2482–6.